

CONXITA JIMÉNEZ

UNA POETA ARRELADA A LA TERRA

F. MARGARITTO

Vaig conèixer a Conxita Jiménez fa un any i mig a la plaça del Coc de la Ràpita amb motiu de la posada en escena de Versos contra la violència, iniciativa ja de llarg recorregut que va ser impulsada per les associacions Mar de Fora, de la Ràpita, i Di-llums d'Arts al Forn, de Tortosa. És poeta, em van dir, i també recitarà. Reconec que fa ja molt temps que no em fio dels/les poetes. El meu bon amic Màrius Pont sol repetir que són bona gent de mala vida però jo... no sé, no sé. El cas és que la vaig veure apropar-se al micròfon amb tímids passos i un somriure de no haver trencat mai un plat... però d'improvís, l'escenari va tremolar... els seus ulls es van obrir desafiadors, la seva veu ens va deixar a tots paralizats, la tensió dels seus dits semblava voler agarrar pel coll a la injustícia i les seves botes de taló es van clavar a la terra com a arrels d'oliveres mil·lenàries.

I llavors no va ser cap sorpresa la publicació, fa uns mesos, del seu llibre El bres dels fargues, un autèntic cant a l'olivera, potser l'arbre més representatiu de la cultura mediterrània i que ja van conrear ibers, grecs i romans. Com neix la idea d'aquest llibre?

L'instigador va ser el meu bon amic de penes i treballs Jordi Amenós amb qui feia uns anys ja havia fet un altre treball en comú, el recull "Flors de sal" inspirat en el paisatge del Delta de l'Ebre, ell captivat per la nuesa de les seues imatges hipnòtiques, i jo per la poesia que m'indui aquella salabror dolça que desprenen els grànuls d'un àmbit on tot es difumina.

Un bon dia em va parlar d'unes escultures vives, fascinants, úniques, que mereixien que ens deixéssim inspirar per elles... I quan em va portar a veure-les no en

vaig tenir cap dubte: aquells arbres parlaven a través de cada solc, de cada clot, de cada camí gravat en les seues escorces recargolades i revellides... i se sumien en el silenci quan els trencaven aquest camí, quan les arrancaven del seu origen i les venien com si fossin andròmines per especular amb el seu valor... que mai podrà pagar-se amb diners. Les dues coses em van commocionar: aquells éssers màgics i la força que transmetien i la injustícia del seu espoli. I Jordi i jo vam decidir iniciar aquesta aventura, conscients que no seria gens fàcil però empenyats per l'emoció i la certesa que havíem d'emprendre-la fos quin fos el resultat.

Quin va ser el teu plantejament poètic?

"EM VAN COMMOCIONAR AQUELLS ÉSSERS MÀGICS I LA FORÇA QUE TRANSMETIEN I LA INJUSTÍCIA DEL SEU ESPOLI"

Jordi i jo vam tenir la sort de poder contemplar, acariciar i inspirar-nos totes les vegades que vam desitjar amb elles gràcies a la generositat del Sr. Lluís Porta, que ens va convidar a entrar i explorar a la seua finca sempre que ho necessitéssim. Llavors vam poder captar intensament tot el que ens deia aquest arbre a través d'una fusta plena de ferides i memòria, plena de bellesa esquerdada, modelada amb el vent, la pluja, el temps; crescuda en l'aridesa d'un territori asprós,

de secà i amb la capacitat de sobreviure i elevar-se fins a cobrir tot un paratge gràcies a la força de les seues arrels, de la seua capacitat de pervivència i de la seua generositat sense límits. I fou aquesta veu la que vaig decidir escoltar i alenar-la amb un cant que contingué la mateixa força, la mateixa aroma d'aquest arbre que tant ens ha ofert durant tants segles i... així li estem pagant. Per això en la segona part del recull el cant esdevé un clam per la pobra resposta que hem sabut donar a aquest arbre que, d'altres civilitzacions més sàvies, l'han considerat sagrat.

El llibre inclou impactants fotografies de Jordi Amenós. Com va ser l'experiència del vostre treball conjunt?

Bé, com has pogut veure ha sigut un llarg camí ple d'il·lusions... i d'obstacles que ens han ajudat a valorar encara més aquesta experiència.

La proposta, els moments d'inspiració, el respecte i l'observació mútua perquè les nostres obres es nodrissin l'una a l'altra, l'emoció de veure l'obra acabada, les decepcions per no aconseguir publicar-la... ha sigut compartir no només l'obra artística sinó tot el que hem viscut junts a través d'ella... perquè ara que ja ha vist la llum, ara ja fa prop de deu anys des que va iniciar-se tot, imagina't com ens sentim... quan finalment s'ha fet realitat allò que tant ens ha costat, i poder portar a tot arreu aquest cant i aquest clam, i que tothom els visqui... fins i tot vam anar a veure junts i emocionats la pel·lícula "El oliu" amb el cor encongit. Per això tots dos estem molt agraïts a tots aquells que ens han ajudat i han col·laborat amb natros, en tots els aspectes, i molt especialment al nostre editor per haver decidit arriscar-se i confiar en el nostre projecte.

Les oliveres mil·lenàries, el seu simbolisme, la seva resistència al pas dels segles, són

un veritable patrimoni de les Terres de l'Ebre, creus que tots, i parlo de la gent, dels turistes però també de les institucions, som conscients d'això?

Amb aquesta incursió en el món de l'olivera i amb el que he anat escoltant en algunes de les presentacions he après molt: he escoltat a gent del col·lectiu "Salvem lo Montsià" parlar amb profunditat de tot el que hi ha al voltant de les oliveres mil·lenàries, del problema de la supervivència, de com són de delicades concretament les fargues, de la necessitat que es promoció el seu oli i que els pagesos no s'hagin de veure temptats a malvendres-les... també he sentit parlar a col·lectius ecologistes del temps que porten intentant aconseguir una llei per protegir-les i dels entrecants que s'han trobat, i fins i tot he tingut l'alegria d'escoltar gent que m'ha dit que ara veu les oliveres d'una altra manera.

Davant del mur que han anat plantant totes les empreses especuladores i d'altres interessats, sortosament he vist gent que s'ha implicat, que ha recollit firmes, que també han lluitat i difós, d'altres més properes que m'han acompanyat en el camí, com Pili Cugat i Carlos Luppi-ri cantant els meus poemes, dedicant-los música en les presentacions. Tot el suport que he rebut per part de tants amics, entre d'altres tu, que de seguida m'heu buscat un raconet per poder presentar el recull i passar el vídeo que també va dedicar Jordi a tota la bellesa feréstega de les oliveres, la poesia que emanen i més amb la música dels amics Albino Tena, Albert Oliveres i del grup Eclipse... sortosament sempre hi ha gent conscient davant de la inconsciència. Ara estem en un moment d'esperança, a punt de sortir la llei que les protegeix... si això es fes realitat ja seria acomplir del tot el somni.

Realment en aquests últims temps la teva activitat poèti-

ca resulta frenètica, i no només pel que fa a publicació de llibres, sinó també en la teva participació en recitals, presentacions, jornades literàries, conferències i fins i tot en antologies poètica com Dona Poesia, editat per l'Associació Mar de Fora. Què opines del moment que viu la poesia en les Terres de l'Ebre?

La veritat és que no deixa d'impressionar-me. No només per la quantitat sinó per la qualitat i sobretot pel gran desplegament creatiu: han sorgit iniciatives d'una manera gairebé espontània però que s'escapen molt de les activitats culturals convencionals. De fet la saviesa exemplar d'haver sabut convertir un fet trágic, com fou tota la violència patida per tanta gent l'1 d'octubre, en poesia, ja és tota una lliçó. A més, fou així com vaig iniciar molt més amb els artistes de Terres de l'Ebre, que vam fer pinya, i a través d'aquesta gran poesia que fou tot el moviment dels "Versos contra la Violència" vam establir molts vincles d'amistat i complicitats que ens han ajudat a conèixer-nos i a animar-nos a fer moltes més coses junts. Així s'uneixen artistes de tots els àmbits a través d'un sopar tots els mesos, sorgeix fins i tot un gran espectacle teatral a partir d'aquest recull de "Versos contra la violència", ara fa ben poc n'ha sortit un altre, amb un nom bastant misteriós, Numen, la veu que sorgeix del fons de les aigües, tota una gran alegoria de la inspiració i de l'art. I associacions culturals com Calacultura i Mar de Fora, que s'impliquen amb tota la passió i l'esforç del món per donar el millor a la cultura d'aquestes terres. Bé, crec que estem en un moment preciós que no s'hauria de perdre mai, perquè de fet, pel que he comprovat, el fet de poder compartir fomenta encara més la inspiració i la creativitat i, sobretot, l'amistat i un record preciós de tot.